

рекомендацій щодо можливого технічного забезпечення. Участь у діловій грі повинен брати студент, який володіє певними теоретичними знаннями з теми, за якою проводять ділову гру. Ділова гра при цьому ж забезпечує краще запам'ятовування матеріалу та розуміння його ролі на практиці.

Для оптимізації управління грою викладачеві необхідно провести деякі вимірювання, наприклад, за такими параметрами: загальна активність групи, ступінь організованості, інтелектуальна активність, емоційна напруженість, особливості групової динаміки (лідерство в ухваленні рішення), ступінь ініціативності і реальний внесок кожного учасника тощо.

Висновки дослідження. Підсумовуючи, зазначимо, що використання ділових ігор у процесі професійної підготовки майбутніх менеджерів сприяє набуттю ними досвіду здійснення професійної діяльності, формуванню організаційно-управлінських умінь. Однак використання таких технологій навчання, як ділові ігри – процес складний та довготривалий і потребує перегляду власних педагогічних концепцій, змісту навчальних завдань, які ставлять перед студентами.

Література

1. Борисова Н.В. Дидактические условия использования игровых технологий в подготовке специалистов / Н.В. Борисова, А.М. Князев. – М. : Изд-во "Домодедово"; ВПИК МВД России, 1999. – 59 с.
2. Вербицкий А.А. Психолого-педагогические особенности деловой игры как формы знаково-контекстного обучения / А.А. Вербицкий // Игровое моделирование. Методология и практика. – Новосибирск, 1987. – 109 с.
3. Змиевская Е. Учебная деловая игра в организации самостоятельной работы студентов педагогических вузов : дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.01 – Общая педагогика, история педагогики и образования / Е. Змиевская. – М., 2003. – 169 с.
4. Лопатников Л.И. Экономико-математический словарь: Слов. современной экон. науки / Л.И. Лопатников. – М. : Изд-во АБФ, 1996. – 704 с.
5. Мовчун А. Виникнення та розвиток ділової гри як методу активного навчання / А. Мовчун // Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ : зб. наук. праць. – 2008. – Ч. 2. – С. 21-25.
6. Носаченко И.М. Игровые методы обучения в экономике : учебн.-метод. пособ. / И.М. Носаченко. – К. : Изд-во МАУП, 1995. – 80 с.
7. Стягунова О.О. Ділові ігри як засіб розвитку творчості студентів у системі особистісно-орієнтованої освіти / О.О. Стягунова // Гуманізація навчально-виховного процесу : наук.-метод. зб. – Слов'янськ, 2005. – С. 67-71.
8. Цыпкин Ю.А. Управление персоналом / Ю.А. Цыпкин. – М. : Изд-во ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 346 с.

Фединец Н.И. Деловые игры как активный метод обучения в подготовке специалистов по менеджменту

Раскрыто значение деловых игр как современного активного метода обучения специалистов по менеджменту. Приведена классификация деловых игр. Сформированы требования к разработке и проведению деловых игр. Определены составляющие структуры деловой игры. Отмечена необходимость предыдущего владения участниками игры теоретическим материалом по проблематике деловой игры.

Ключевые слова: деловые игры, учебный процесс, активные методы обучения.

Fedunets N.I. Business games as active learning in training on management

The value of business games as a modern active learning specialists in management. The classification of business games. Formed requirements for design and business games. Components of the structure of the business game. It is stated that the previous need of the entrants game theoretical material on the problems of the business game.

Keywords: business games, teaching, active learning.

УДК 325+659+4 Доц. І.М. Флис, канд. політ. наук – Закарпатський ДУ

РЕАДМІСІЯ – ФАКТОР СТАБІЛІЗАЦІЇ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Розглянуто сучасний стан і перспективи розвитку європейських міграційних процесів. Виокремлено проблеми міграційних процесів в Україні, їх вплив на політичну і економічну ситуації в державі, збалансоване вирішення правових питань формування сприятливої міграційної політики. Реадмісію визначено як один із ефективних механізмів реальних можливостей протидії нелегальній міграції.

Ключові слова: реадмісія, депортація, екстрадиція, міграційні процеси, тіньовий ринок праці, соціально-демографічна ситуація.

Постановка проблеми. В умовах розвитку глобальної економіки, політичних змін, поглиблення нерівності країн за рівнем добробуту, воєн, екологічних катастроф та інших явищ міжнародна міграція постала як комплексна глобальна проблема, що торкається інтересів усіх країн світу. На глобальному рівні міжнародна міграція все більше сприймається як невід'ємна частина процесу глобального розвитку. Економічно розвинені країни сьогодні буквально "переповнені" мігрантами. Спостерігається ще одна особливість міжнародної міграції – її неконтрольований приплив. Щорічно від 2,5 до 4 млн осіб, (10-15 % від чисельності "класичної міжнародної міграції") нелегально перетинають кордони других країн в пошуках роботи та належної її оплати. Нелегальна міграція відчутно впливає на економічну, соціальну, демографічну та інші сфери суспільного життя, дестабілізує національний ринок праці, створює вогнища напруженості в місцях її концентрації, живить тіньовий ринок праці, забезпечує його дешевою, безправною робочою силою, готовою на будь-яку роботу заради заробітку.

Міграційні тенденції, що сформувалися протягом останніх років, свідчать про активну участь України у світових міграційних процесах. Сьогодні використовують досить наближені дані про загальну кількість трудящих-мігрантів з України (офіційно – 3 млн осіб), але, за заявою колишньої Уповноваженої ВР з прав людини Н.І. Карпачової, реально 5 млн громадян щороку перебувають за кордоном. Якщо врахувати, що в Україні налічується 28 млн громадян працездатного віку, то, щонайменше, кожен п'ятий економічно активний українець працює в іншій державі [2, с. 60-68]. До того ж, ці процеси відбуваються у країні з важкою демографічною кризою. За інформацією Державного комітету статистики, в Україні за неповні два десятиліття населення скоротилося на 6 мільйонів, темпи скорочення становлять 0,05 % (25,6 тис. чол.) щомісяця, і цей процес продовжується. Соціологи стверджують – виїжджати за кордон спонукає дискомфорт від загальної нестабільності в державі та економічна скрута.

Але це – лише один бік проблеми, поряд діє низка й інших суспільних чинників. Через територію України пролягають шляхи нелегальної міграції до Західної Європи. За даними ООН, Україна нині перебуває на четвертому місці у світі після США, Росії і Німеччини за кількістю іммігрантів: їх чисельність становить 6,7 млн, або ж 3,6 % від загального потоку мігрантів у світі. [3, с. 13]. В Україні осідають іммігранти з країн Південно-Східної Азії, Близького й Середнього Сходу, Африки, а також СНД, які використовують територію країни для транзиту в країни ЄС – їхнє загальне число становить 100-150 тис. із 500 тис. транзитерів [3, с. 16].

Впорядкування міграційних процесів, усунення негативних наслідків неорганізованої й неконтрольованої міграції, забезпечення умов для соціально-правової інтеграції тих, хто прибуває в інше неспоріднене національне, соціокультурне й економічне середовище потребують ефективного регулювання з боку держави. Нині діючі депортація і екстрадиція, які застосовують як засіб "силового" впливу, є надзвичайно фінансово затратними і малоефективними як правові механізми протидії масовій (нелегальній) міграції.

Україна врегулювання міграційних процесів сьогодні вбачає через **реадмісію** (to readmit – приймати назад) – як один з дієвих інструментів зменшення потоків транзитної нелегальної міграції. Рeadмісія – це взаємні зобов'язання держав, які закріплюються в міжнародних угодах прийняти назад власних громадян, а також громадян третіх країн та осіб без громадянства, що незаконно прибули на територію однієї із договірних сторін, або, прибувши законно, втратили підстави для легального перебування. Угоди між Україною та іншими державами про реадмісію осіб нині діють в межах правових домовленостей, і визначають запровадження швидких та ефективних процедур боротьби з нелегальною міграцією на основі взаємності. Українські ЗМІ ще донедавна активно обговорювали можливі перспективи і наслідки втілення Угоди про реадмісію між Україною та ЄС.

Здебільшого ці обговорення вели не на фаховому рівні. Були навіть прогнози щодо вислання до України сотень тисяч іноземців із нерегульованим статусом, що відтепер країна буде змушена приймати всіх мігрантів, яких ЄС захоче повернути на її територію. Лунали заклики на призупинення Угоди, допоки країна істотно не змінить своє законодавство та практику утримання шукачів притулку та ін. [4]. Постає питання: чому ефективність вжитих адміністративних заходів проти нелегальної міграції є настільки низькою? Чи були і чи є реальні підстави для відмови впровадження угод щодо реадмісії? Відповідь на ці питання проста і водночас неоднозначна.

Аналіз останніх досліджень. Дослідження нелегальної міграції здійснюються як на світовому, так і на національному рівнях. Це явище вивчається як з погляду економічних процесів у суспільстві, так і з позицій права. Окремі проблеми зазначеної тематики вже були предметом наукового аналізу вітчизняних учених Х. Ярмакі, О. Піскуна, С. Мосьондза, Н. Тиндик, В. Олефіра, Ю. Римаренка, С. Чеховича та ін. Варто зазначити, що проблеми міграційної політики вивчали і практики – ініціатори проведення найрізноманітніших нарад на кшталт круглого столу "Європейський Союз та Україна –

реформа міграційної політики" та ін. [5]. Проте результати проведених досліджень, зважаючи на зміни в політичній, економічній та соціально-демографічній ситуації в державі та світі, потребують певного переосмислення та доповнення. Міграційні проблеми дедалі ускладнюються, а різні державні інституції без досконалої координації своєї діяльності втрачають можливості їх прогнозування та регулювання. Розвиток державних органів управління міграційними процесами, узаконення їх правового статусу та прийняття рішень щодо низки інших організаційних проблем їх діяльності, вирішення питання про їх відповідність Конституції України також потребують детального аналізу і досліджень.

Мета дослідження. Під час аналізу чинного законодавства, наукової бази та практики автори ставили за мету вивчення сучасної європейської міграційної політики та ефекту реадмісії, дослідження особливостей цього механізму, переваг і недоліків його застосування.

Виклад основного матеріалу. Сучасні міграційні тенденції багатьох країн є одним із важливих чинників формування їх внутрішньої національної політики, спонукають держави до активної участі у світовому міграційному просторі. Це можна пояснити тим, що міграція вносить не завжди бажані кореляції в соціально-економічну структуру суспільства, впливаючи на такі аспекти життя суспільства, як економіка, демографія, соціологія, політика і право. Крім цього, умовна точність інформації щодо національних і міжнародних міграційних показників ускладнює аналіз розмірів і тенденції міжнародної міграції, що також негативно позначається на формуванні економічних і демографічних цілей, соціально-побутової інфраструктури.

Вплив міграції (еміграції-імміграції) на економіку країн експертами оцінюють неоднозначно. З одного боку, приплив робочої сили дає змогу в умовах скорочення чисельності працездатного населення підвищити рівень концентрації трудових ресурсів, водночас, трудова імміграція може істотно загострити наявні проблеми не тільки в економічній, але і в соціокультурній сферах. Зокрема, політикою ЄС у цій сфері передбачено прийняти до 2050 р. 40 млн мігрантів, які мають замінити природні втрати на ринку праці. За нинішніх рівнів народжуваності і смертності Європейському Союзу в період з 1995 по 2050 рр. потрібно в середньому 1,4 млн іммігрантів на рік, щоб співвідношення працюючого і непрацюючого населення збереглося на рівні 1995 р. Міжнародна організація праці (МОП) попереджує, що світ зіткнувся з терміновою необхідністю створити у найближче десятиліття 600 млн. нових робочих місць, що б забезпечити стійкий ріст і зберегти соціальну єдність. Загалом рівень світового безробіття по прогнозах організації у цьому році може зрости з 197 млн до 225 млн (з 6 % до 6,9 %). Стає зрозумілим, що міграційні процеси відчутно впливають на розвиток економіки, і не тільки, приймаючих країн.

Сьогодні, як і в минулі роки, Європа зацікавлена в трудовій імміграції, яка є вигідною як для роботодавців, так і для держави загалом. Наприклад, в пік трудової міграції у 1972 році, іноземні працівники у ФРН виробили понад 30 % ВВП. У Бельгії 50 % гірників – іммігранти, у Швейцарії 40 % будівель-

ників-іммігрантів. У Франції, 50 % всіх іммігрантів були зайняті в обробній промисловості та торгівлі, а в тій же Німеччині 3/5 іноземних робітників працювали в обробній промисловості. Зараз у світі нараховується від 150 до 175 млн. мігрантів, і 56 млн – це частка Європи. Поряд з цим, уряди західноєвропейських країн, досить лояльно протидіяли процесам нагромадження нелегальної робочої сили на своїх територіях.

Німеччина фактично заохочувала напівлегальну імміграцію курдських та турецьких робітників, Франція – алжирських, Великобританія – робітників з Індії та Пакистану. Нині в країнах Європейського Союзу щорічно незаконно перебуває до 7 млн нелегальних іммігрантів. За даними правоохоронних відомств, злочинні угруповання перевозять незаконно близько 1 млн осіб, а світові доходи від цієї діяльності становлять 4-7 млрд. дол. на рік, і перевищують прибутки від торгівлі наркоречовинами та зброєю.

Контроль та протистояння нелегальній міграційній індустрії потребують величезних фінансових витрат на прикордонний контроль, створення таборів для біженців, на соціальні та медичні послуги, утримання під вартою, депортацію та ін. За підрахунками Світового банку, деякі європейські держави втрачають від 1 до 3 % ВВП на забезпечення міграційного контролю. [6]. Ще одним істотним недоліком нелегальної міграції є відтік капіталу із одних країн у інші. Так, за підрахунками фахівців інституту демографії та соціальних досліджень НАН України, іммігранти заробляють до 7,5 млрд дол. на рік і близько половини цих коштів, тобто до 3,5 млрд дол. надходить в Україну, і, до того ж, абсолютна більшість коштів пересилається через неофіційні канали. Вражаючи дані, адже вони становлять вагомую частину ВВП країни. [7]. Окрім цього, згідно з дослідженням "Стан і перспективи міграційної політики в Україні", бюджет України щорічно недоотримує близько 2 млрд дол. від неврахованої праці нелегальних мігрантів. А всього з економіки України мігранти щорічно пересилають і вивозять 40-45 млрд грн.

Засилля країни нелегальними мігрантами є викликом безпеці. Мова йде, з одного боку, про економічну безпеку приймаючої сторони, а з іншого – про індивідуальну фізичну та соціальну безпеку людей, збереження їхнього гідного соціального статусу та системи гарантій і благ. Тепер, коли одним з найважливіших завдань нового тисячоліття стає створення в Європі простору свободи, безпеки та правопорядку, посилення нелегальної міграції зумовлює необхідність розроблення спільної політики та спільних дій в межах ЄС. Загальна міграційна ситуація в Європі стрімко загострилась у зв'язку із економічними і політичними кризами у Європі та розвалом Радянського Союзу.

Сьогодні у багатьох країнах Європи мігранти утворили етнічні формування, своєрідні анклавні, інтереси яких часто не втілюються в законодавче поле та традиції країни – перебування, створюють соціально-політичний дисбаланс. Для прикладу, нині у Лондоні до 16 % населення – іммігранти та етнічні меншини, у центральному Лондоні частка іммігрантів становить приблизно 30 %, а в певних районах міста перевищує 70 %. Турки становлять 7 % населення берлінського Кройцберга.

У підсумку результаті неефективно діюча міграційна політика призвела до масових протестів місцевого населення. Виступи проти іммігрантів були зафіксовані у Швеції, Франції, Італії, Іспанії та в інших країнах Європи. Стрімке зростання числа мігрантів у країнах Західної Європи змусило ще на початку 90-х Великобританію, Францію, Німеччину, Італію та інші країни вжити радикальних заходів щодо обмеження їх прийому. Проте результатом стало протилежне очікуваному-несподіване збільшення потоків незаконної міграції.

За даними ООН, на 2005 р. відсоток міжнародних мігрантів у розвинених країнах від загальної їх кількості збільшився на 7,3 % порівняно з 1990 р. і становив 60 %. У 2005 р. порівняно з 1990 р. кількість мігрантів у Європі збільшилась на 14,7 млн і становила 64,1 млн осіб. Вирішенню міграційних проблем не посприятв і закон "Боссі-Фіні", за яким всіх іноземців зобов'язували до обов'язкової реєстрації. Міграційні служби Греції, застосовуючи силові методи вирішення міграційних проблем, в 1991-2001 рр. піддали адмінарештам 1,8 млн осіб, які незаконно проникли і проживали на території країни.

Уряд Великобританії, за інформацією ВВС, уклав контракт з компанією "Capital", яка за 40 млн фунтів зобов'язалася відловити і випровадити з країни ті 174 000 іноземців, у яких закінчився термін візи і які ховаються від міграційних служб. Європа опинилася на роздоріжжі. Чиновники країн ЄС вважають за потрібне посилити покарання за сприяння нелегальній міграції.

Президент Франції Ніколя Саркозі обстоюючи позиції посилення протидії нелегальній міграції, заявив: "Європі загрожує неминучий розвал, якщо вона не буде захищатися від іншої частини світу та оберігати свою цивілізацію і гуманістичні ідеали". У продовження своєї заяви про те, що Франція вийде з Шенгенської зони, якщо політика ЄС відносно до емігрантів не стане більш жорсткою, Саркозі додав: "Якщо держава не в змозі зберегти свої кордони, тоді щодо неї треба було би застосувати санкції або виключити з Шенгенської угоди". Для регулювання потоків несанкціонованих мігрантів, у Європі вжили чергових заходів. Країни Європи застосували жорстку політику "запобігання в'їзду", значно обмеживши право видачі документів. Було розроблено методи "переадресування" відповідальності за розгляд клопотань про притулок для осіб і надання їм захисту на інші країни.

Європа все частіше вдавалася до обмежувального застосування Конвенції ООН 1951 року – щодо прийняття суворіших законодавчих актів і правових норм відносно біженців, були введені різні "стримувальні" заходи, включаючи все більше поширення автоматичного взяття осіб під варту, відмову у наданні соціальної допомоги та обмеження у працевлаштуванні. Однак усі ці пропозиції у черговий раз наштовхнулися на жорстку критику з боку "Міжнародної амністії", Комісії ООН з прав людини та інших правозахисних організацій.

Загалом, країнам ЄС вдалося знайти компромісний план проведення єдиного курсу, який містить низку засобів протидії нелегальній міграції в країни Європейського Союзу. У 2002 р. в Іспанії (м. Севілья) відбувся саміт ЄС, що визначив основні напрямки боротьби з нелегальною міграцією в

Європі, яка зацікавлена в законній міграції. Президент Єврокомісії Романо Проді тоді заявив: "Відвернення нелегального потоку іммігрантів за допомогою спільних скоординованих дій є дуже важливим. Але ми також повинні мати на увазі, що Європа потребує легальних іммігрантів, і це є проблема, щодо якої ми не змогли поки що визначитися належним чином. Водночас імміграція цілком очевидно сприяє економічному зростанню в Європі". Окрім цього, відповідно до Європейського пакту про імміграцію і надання притулку, "міжнародна міграція – це реальність, яка буде продовжуватися стільки, скільки існують відзначеності у достатку і розвитку різних регіонів світу. Вона може бути можливістю, оскільки це фактор людського й економічного обміну, вона також дає змогу людям досягати успіху в тому, до чого вони прагнуть. Вона, безсумнівно, може зробити внесок у економічний розвиток Європейської спільноти та тих держав-членів, які потребують мігрантів через стан свого ринку праці чи своєї демографії. Не менш важливо, те, що міграція забезпечує ресурсами мігрантів та їхні рідні країни, роблячи цим внесок і у їхній розвиток... Гіпотеза нульової міграції є водночас нереалістичною та небезпечною" [8]. Тодішній кандидат у Президенти Франції Франсуа Олланд бачив вирішення проблеми у чергових міграційних амністіях, у щорічній легалізації міграції.

Отже, Європа власне за законну міграцію, що тісно пов'язана з потребами її економічного розвитку. Для успішної ж протидії нелегальній міграції зараз необхідні більш ефективні механізми, які дають змогу перекрити чи обмежити надмірний потік нелегалів, а для скорочення чисельності іммігрантів – комплекс засобів, які скеровані на спрощення процедури повернення іммігрантів на батьківщину.

"Стокгольмська програма", Директива Європейської комісії "Про повернення незаконних мігрантів з третіх країн на батьківщину" визначили процедури, згідно з якими повернення на батьківщину мігрантів, які не мають законних підстав для знаходження на території ЄС, повинно відбуватися відповідно до стандартів і норм щодо прав людини.[9] Отже, Європа повернулася до забутої, але зручної і необтяжливої для неї процедури недопущення на свої території незаконних мігрантів – реадмісії. Інститут реадмісії не є феноменом в міжнародному праві. Після Другої світової війни, коли в умовах відновлення зруйнованої війною економіки діяло відносно ліберальне законодавство стосовно трудової міграції, західноєвропейські держави почали заключати між собою угоди про контроль за кордонами і поведження з незаконними мігрантами. Це стало актуальним у період нафтової кризи в 70-ті, і коли політичні зміни у Європі спонукали до збільшення вимушеної міграції із пострадянських територій, що перетворили країни Центральної і Східної Європи з постачальників мігрантів у транзитні коридори для них.

Нині, коли одні країни перетворилися на постачальників мігрантів, інші – на країни призначення, а деяким приготована роль країн найбільших донорів, реципієнтів і транзитерів міграційних потоків у сучасному світі, актуальність застосування реадмісії Європою пояснюється досить високим показником вирішення цієї проблеми.

Важливість для України Угоди про реадмісію осіб зумовлена необхідністю протидії нелегальній міграції, аби не перетворити державу у "термінал для накопичування нелегальних мігрантів". Розширення реадмісійного простору для України розпочалося від 1993 р. з угод із Угорщиною, Польщею та Словаччиною. Крім вже названих країн, до 2010 р. Україною було підписано понад 17 угод про реадмісію. Державою здійснюються заходи щодо вдосконалення домовленостей з потенційними постачальниками нелегальних мігрантів – Бангладеш, Індією, Іраном, Іраком, Шрі-Ланкою, Китаєм, Афганістаном, відпрацьовуються проекти угод про реадмісію з Азербайджаном, Казахстаном, Киргизстаном, Таджикистаном і Білорусією, а також з Ліваном – країною ризикової міграції.

Особливої уваги проблеми рееміграції набули під час переговорного процесу у Люксембурзі 2007 р. і набуттям чинності у 2010 р. Угоди про реадмісію між Україною та Європейським Співтовариством. Положеннями Угоди встановлюють зобов'язання України та країн-членів Європейського Союзу щодо прийняття без зайвих формальностей власних громадян, які порушили режим перебування на території України та країн-членів Європейського Союзу, а також громадян третіх держав, за умови пред'явлення доказів, передбачених цією Угодою.

Врегулювання міграційних процесів в Україні, основи формування відповідного інституту права були закладені Декларацією про державний суверенітет України, яка проголошує принцип державного регулювання міграційних процесів, і найголовніше – гарантує права і свободи передбачені Конституцією України і нормами міжнародного права, що дає змогу правовій системі України адаптуватися до законодавства Європейського Союзу.

Потреба нових підходів до регулювання міграційними процесами спонукала державу до здійснення певних інституційних зрушень – створення Державної міграційної служби України, прийняття Концепції державної міграційної політики та ін. нормативних актів [1]. Практика реадмісії за перший рік виконання дає змогу зробити важливі і істотні висновки:

- у нас більше немає прозорих кордонів. Допомога країн ЄС нашим прикордонним службам досить якісна. Україна зупиняє основну масу нелегальних мігрантів на своїх східних кордонах, що дає змогу ефективно виконувати угоду про реадмісію з ЄС;
- угода та її виконання є дієвим інструментом зменшення потоків транзитної незаконної міграції. Країна, котра виконує таку угоду, втрачає свою привабливість як країна-транзитер і в самих мігрантів, і в організаторів цього злочинного бізнесу, позбавляючи їх можливості дістатися країни призначення.

Висновок. Провідні українські громадські діячі та політики вважають, що міграційна політика України потребує пильної уваги, і що на сьогодні у правових питаннях міграційної політики, у сфері регулювання громадянства, свободи пересування та вільного вибору місця проживання, захисту прав нелегальних мігрантів тощо, ще багато суперечностей і непорозумінь.

І на підтвердження називають такі аргументи:

- країні необхідне стратегічне бачення розвитку міграційних процесів та їх регулювання не тільки наявними правовими та технічними засобами;

- країна не має необхідного перспективного законодавчого забезпечення проведення міграційної політики. Програмні документи у цій сфері мають декларативний характер, задовольняють формальні вимоги і не створюють чітких механізмів та інструментарію для реалізації міграційної політики в галузі трудових відносин. Відсутній єдиний закон про трудову міграцію в державі, який об'єднав би правові норми, розпорошені у багатьох сферах чинного законодавства, визначив правовий статус українських мігрантів і встановив правові й соціальні гарантії їхнього перебування за кордоном;
- необхідно надати Державній міграційній службі України право здійснення усього комплексу управлінських функцій у сфері міграції. Службі має належати управлінська діяльність на всіх етапах міграційного процесу, вона повинна опікуватися всіма основними зовнішніми міграційними потоками.

Фахівці сходяться на тому, що міграційні процеси повинні стати чинником соціально-економічного розвитку України.

Література

1. Указ Президента України "Питання Державної міграційної служби України", м. Київ. Прийняття від 6 квітня 2011 р., № 405/2011. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/405/2011>
2. Карпачова Н.І. Правовий статус українських трудових мігрантів та стан дотримання їхніх прав і свобод / Н.І. Карпачова // Юридична Україна : щомісячний правовий часопис. – К., 2003. – № 5. – С. 60-68.
3. Руденко О.В. Нелегальна міграція з метою працевлаштування та її нормативно-правове регулювання / О.В. Руденко, І.І. Ліньова // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць. – Чернівці : Вид-во Чернівецький НУ ім. Юрія Федьковича. – 2010. – Вип. 538. – С. 13,16.
4. Марков І. Сектор етносоціальних досліджень Ін-ту народознавства НАН України / І. Марков // Концепція міграційної політики України: гол у власні ворота. 16 листопада 2012, Київ.
5. Окорський О.П. Проблеми становлення державної міграційної служби України в аспекті Європейської інтеграції. ЄС підтримує ініціативу України зі створення єдиної Державної міграційної служби / О.П. Окорський / Харківського національного університету внутрішніх справ. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.helsinki.org.ua/index.php?id=1181052019>. – Назва з екрану.
6. Аналітична записка Відділу економічної та соціальної стратегії Національного ін-ту стратегічних досліджень. Тінтові міграційні потоки та їх вплив на економічну безпеку країни (аспект трудової імміграції). [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.old.niss.gov.ua/Monitor/Marrch/13.htm>.
7. Інформаційний бюлетень Міжнародного центру перспективних досліджень та Ін-ту справ публічних "Політика України у сфері контролю над нелегальною міграцією". [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.icps.com.ua/files/articles/43/53/Migration_Policy_UKR.pdf.
8. Формування спільної міграційної політики Європейського Союзу. Polymer Price Reports Daily PP, PE, PVC, PS, ABS, PET prices and analysis, plastics news. [Electronic resource]. – Mode of access <http://www.chemorbis.com>.
9. УНІАН.Новини ЄС.11.12.2009. ЄС затвердив 5-и річну програму у сфері юстиції, свободи та безпеки. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.eunews.unian.net/ukr/detail/192466>.

Флєс І.М. Рєадміссія – фактор стабілізації міграційних процесів

Рассмотрены современное состояние и перспективы развития европейских миграционных процессов. Выделены проблемы миграционных процессов в Украине, их влияние на политическую и экономическую ситуацию в государстве, взвешенное ре-

шение правовых вопросов формирования миграционной политики. Рєадміссію определено эффективнейшим механизмом реальных возможностей противостояния нелегальной миграции.

Ключевые слова: рєадміссія, депортація, екстрадіція, міграційні процеси, тєнєвої рынок труда, соціально демографіческая ситуація.

Flys I.M. Readmission as stabilizing factors of migration

The current status quo and prospects of European migration. Pointed out the problem of migration processes in Ukraine and the directions to overcome obstacles to a balanced solution of legal problems forming favourable migration policy. Readmission is identified as a mechanism that has a real possibility of regulation of illegal migration.

Keywords: readmission, deportation, extradition, migration processes, shadow labour market, social and demographic situation.

УДК 330.8(477.83)

Здобувач Р.Р. Августин¹ – Львівська КА

ЕКОНОМІЧНИЙ ПЕРСОНАЛІЗМ – ІНСТИТУЦІЙНА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ І ПРОМИСЛОВЦІВ У 1934-1939 РОКАХ

Здійснено комплексний аналіз підприємницької самоорганізації українців в Галичині у першій половині ХХ ст. Опіраючись на широке коло джерел, автор роботи встановив найбільш важливі інституційні риси досвіду творення соціального капіталу у середовищі західноукраїнського приватного підприємництва міжвоєнного часу.

Ключові слова: соціальний капітал, СУКІП, приватне підприємництво.

Вступ. Поразка в українських визвольних змаганнях на початку 20-х років ХХ ст. висвітлила одну із засадничих причин втрати державності – відсутність українського урбанізованого населення. Усвідомлення цього західною гілкою української еліти стало імпульсом до національної господарської самоорганізованості, яка знайшла свою реалізацію в організованому приватницькому русі, що будувався на унікальних засадах соціального капіталу. Національне приватне підприємництво, що за словами сучасників було найбільшим здобутком західного українства міжвоєнного часу, спромоглося виступити організованою силою, сконсолідованою Союзом Українських Купців і Промисловців (СУКІП), котра розпочала процес формування на етнічних українських землях середнього класу власників, що формувався на високих національних, соціальних і моральних принципах та цінностях.

Успішний розвиток цього процесу пояснювався насамперед тим, що його очолили непересічні особистості, які добре розуміли, що формування економічного фундаменту нації діалектично взаємопов'язане із колосальною роботою у царині відродження таких ментально характерних для українців рис, як взаємодвіра, підприємливість, ощадливість, прагнення до особистої свободи й добробуту. Ця робота велась енергійно й планомірно завдяки розгортанню діяльності галузевих Секцій і територіальних філій станової приватницької організації, що не тільки зуміла об'єднати розрізнені осередки західноукраїнського приватного підприємництва, але й сприяла опануванню

¹ Наук. керівник: проф. Г.І. Башнянин – Львівська КА